

MAGYAR-HOLLAND

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. KER. ÜLLŐI-ÚT 4

MEGJELENIK
MINDEN HÓ 15-ÉN

SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE — — — — 300 KORONA
FÉL ÉVRE — — — — 150 KORONA
NEGYED ÉVRE — — — — 80 KORONA
TELEFONSZÁMOK:
JÓZSEF 98-61
JÓZSEF 98-62

1921 DECEMBER 15

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIDOR MARCEL

I. ÉVFOLYAM

SCHOBER BÉLA

NY. PÉNZÜGYI ÁLLAMTITKÁR, A „PÉNZINTÉZETI KÖZPONT“ VEZÉRIGAZGATÓJA

A MAGYAR-HOLLAND KÖZGAZDASÁGI ALAKULÁSRÓL

A „Magyar—Holland Szemle“ kérdést intézett Schöber Béla ny. pénzügyi államtitkár urhoz, a „Pénzügyi Központ“ vezérigazgatójához, mi a véleménye azokról a lehetőségekről, melyek a Magyarország és Hollandia közötti közgazdasági viszonyt előmozdíthatják. Schöber Béla ur az alábbi nagyérdéki nyilatkozatot tette:

Ma Magyarországon valami melegséget érez mindenki a szíve körül, ha Hollandiáról van szó. Amikor ugyszólván az egész világ ellenünk fordult és mindeki rugott egyet földre tiport, széttépett, megalázott hazánkon; akkor Hollandia nemes népe meleg baráti kezét nyújtotta felénk és nemzetünk soha sem fogja elfelejteni azt a szeretet, mellyel gyermekeinket magához ölelte.

Csodálatos nép ez a hollandi. Aki nem járt is földünkön, amelyet e lap hasábjain oly találóan jellemzett Iklódy Szabó János, nemzetgyűlési képviselő, az is ismeri a nagy németalföldi festők vásznairól ezeket az élet-erőtől duzzadó, már századokkal ezelőtt a kultúra magas színvonalán állott embereket. Gazdag földmivelők és világot járó kereskedők; Amerika legelőkelőbb patricius családjai büszkén vallják ma is hollandi származásukat; a délafrikai harcok idején bámulattal láttuk elszakadt véreiknek rettenthetetlen hősiességét; a háboru alatt és utána tisztelettel adóztunk annak a méltóságnak, amellyel ez a kis ország nehéz helyzetében is megőrizte az igazi neutralitást és megvédte a menekülteknek adott vendégigot; és végül megismerjük meleg szívét.

És mivel kétségtelen, hogy mi, mint agrárország alig tanulhatunk más néptől annyit, mint a földdel és klímával századok óta a kultúra minden eszközével diadalmasan küzdő Hollandiától, azért nagyon is kívánatos, hogy Hollandia és Magyarország között mielőbb szoros és állandó közgazdasági kapcsolatot teremtsünk.

De ez a „mielőbb“ egyelőre csak igen kis mértékben függ mitőlünk. A t. Szerkesztőség hozzám intézett kérdéseiben maga is első sorban a valutáris nehézségekre utal. Hiszen egészen világos, hogy koronánknak és a hollandi forintnak mai árszonya mellett Hollandiából való nagyobb árubehozatalra gondolnunk sem lehet. A bruxellesi pénzügyi konferencián a legnagyobb érdeklődéssel tanulmányoztam a hollandi jegybank kiváló elnökének, Vissering-nek tervezetét, amely a valutáris akadályokat oly módon kívánja elhárítani, hogy a rossz valuták mellé minden pénzbeteg országban teljes értékűt teremtsen, amely a nemzetközi forgalom céljait szolgálja. A konferencián elhangzott argumentumokkal szemben Vissering maga elejtette zseniális javaslatát.

A valutáris viszonyok azóta lényegesen rosszabbodtak; a bizonytalanság a devizapiac tetőfokára hágott és ma már egészen világos, hogy csak internacionálisan és nem

tisztán pénzügyi és gazdasági, hanem politikai alapon — a békeszerződések revíziójával — lehet a mind kétségbeejtőbbé váló helyzeten segíteni.

Bármilyen történik is azonban, koronánk soha sem fogja többé a hollandi forinthez való paritását elérni. De ez nem is szükséges. Elég, ha új, állandó paritás létesül. Ami szintén még csak hosszú idő múltán és igen nagy erőfeszítéseink árán következhetik be.

A békeszerződések — sokkal inkább mint a háboru — a tönk szélére juttattak bennünket és elértékeltelentették valutánkat. De ugyanazok a nyugati hatalmak, melyek ezt szándékosan és tudatosan előidéztek, korona adósságainknak is teljes háboru előtti arányértékben való megfizetését követelik tőlünk — ma tehát koronában cca 150-szeres értékben — és azonfölül ott hagyják lógni a véres csonkká tett ország fölött a teljesen kiszámíthatatlan reparáció Damokles kardját.

Valutánk valamelyes stabilitását tehát hosszú ideig csakis úgy lehetünk képesek föntartani, ha addig, amíg a reparációs követelések veszedelme végleg el nem mulott fejünk fölül és míg régi adósságainkat arcunk véres verejtékével le nem törlesztettük, saját termékeinkből minél többet exportálunk, de a jobb valutájú országokból mást, mint a saját termelésünkhöz elengedhetetlen nyersanyagot nem hozunk be.

Az összekötést tehát Hollandiával más uton kell keresnünk.

Mi majdnem kizárólag mezőgazdasági ország vagyunk és tisztában vagyunk azzal, hogy boldogulásunkat és talpraállításunkat a mezőgazdasági többtermelésben kell keresnünk — tisztában azzal is, hogy termelésünket megtöbbszörözhetjük.

Ebben óriási mezőgazdasági és kereskedői tudásánál és tapasztalásánál fogva kiválóbb mestert és nagy gazdaságánál fogva hatalmasabb segítőtársat a holland népnél nem találhatnánk. De önként értődik, hogy ebben a vonatkozásban többé nem a nemesszivü és gyermekeinket szeretettel fogadó hollandus családapával, hanem a hasznát és mindenekfelett biztonságát kereső vállalkozóval és tőkessel fogunk szemben állani — tehát a tárgyi üzleti alapon fölül azt a feltétlen jogbiztonságot és kereskedői megbízhatóságot is kell nyújtanunk, amely nélkül nem kívánhatjuk azt, hogy idegen üzletember tőkét és munkaerőt idehozza közénk.

Az állami jogbiztonságot pedig értsük a legtágabb értelemben: nem csak a biróit és rendőrit, hanem a pénzügyit is. Mert a jogbiztonság tekintetében főmálló kötelezettsége ellen vét az állam akkor is, ha nem követ el mindent, hogy a pénz pénz maradjon, hogy az államnak és magánosoknak a hitelezői vagyonukat el ne veszítsék, hogy a pénz folytonos elértékeltelenedése a fegigazságtalabb és legtörvénytelenebb adóval ne sujtsa

a társadalom egyes tagjait és egész rétegeit. A háboru ellenállhatlan erőhatalom volt; még inkább ez volt a romboló és pusztító békedictum és az annak nyomában támadt politikai, társadalmi, gazdasági és pénzügyi felfordulás.

De ha föl akarunk támadni, ha jelét akarjuk adni annak a pusztíthatatlan erőnek, amely erős hitünk szerint a reánk szabadult poklok ellenére is él ezeréves nemzetünkben, úgy mindent el kell követnünk az állami jogrend, tehát a pénzügyi rend helyreállítása érdekében is.

Akaratunkat, életképességünket megmutattuk. A bolsevizmust, az egész világtól elhagyatva saját erőnkkel leküzdöttük. Az idei év nagy pénzügyi erőfeszítése elválasztotta pénzügyi rendszerünket Ausztriától és megmentette ennek sorsától. Magyarország, rendíthetetlen meggyőződésünk szerint, nehéz bel- és külpolitikai helyzete ellenére is, tovább fog haladni a konszolidáció útján és azért — ha csak élni és dolgozni engedik a világ diktátorai — bátran kereshet üzleti összekötést oly magas gazdasági és erkölcsi kultúrájú országgal is, mint a minő Hollandia.

Pesti szemüveg

Jönnek a hollandusok, minden vonat hoz egy pár kedves vendéget közelebbi ismeretségre. A szeretet vándorlása ez, a lélek útja, mely a németalföldi síkságot a magyar pusztával köti össze. Jönnek a szülők, hogy felkeressék gyermekeiket, akik nem a szívük alatt fogantak, bár szívükhöz nőttek. Egy-két hónap, amit különböző fajok együtt töltöttek, egy fedél alatt, megszüntetett minden földrajzi és érzésseli távolságot. A hollandi anyáknak magyar gyermekeik vannak, akik sovány kenyéren szegény honukban a szeretet gazdag bőségével fogadják az idegent, aki szívbeli szépségével és jószágával a legbensőbb rokonságot teremtette meg. Nem idegenek többé, mert vérbeli kötelékek fűzik őket ez országhoz. A föld vére folyt ide Hollandiából: a kenyér, mellyel éhségünket csillapították, felfokozva egy nemesebb éhséget, a lelki nostalgia, mely a két népet örökre egymásfelé űzi.

Gurul a pénz, óh nemcsak a hirhedt rubel gurul, a korona, a márka, német és lengyel kiadásban és gurul minden pénz, mely szegénységében elszaporodott. Nem becsüli senki, ezért enged ki könnyen és könnyelműen a markából, bár sorsunk a megmondhatója, mily nehéz e sok pénzt is megfogni, mely itt terjeng körülöttünk, betegségtől duzzadtan. De ha megkaparintjuk, kieresztjük. Az élet parancsol; a vásárcsarnok! A pénz engedelmeskedik. A pénz, amely nem is pénz, csak valamiféle valuta. Régen másképp volt nagy és boldog Magyarországon. És kevés ország van a kontinensen, ahol most is csak úgy van, mint valaha itt, a bőség aranykorszakában. E gazdag, munkás és boldog országok közé tartozik Hollandia. Ott a krajcárt még megbecsülik, igaz, hogy hollandi forint lesz belőle.

Üzenet Hollandiába!

A magyar gazdasági életet megbénította a háború, a kettős forradalom és a trianoni békeszerződés. Az utóbbi elvette hazánk területének 67%-át és népességünk 59%-át. Elszakította erdőterületeink 85%-át és az ott telepített jelentékeny faipari vállalatokat. Megfosztott a legfontosabb nyersanyagforrásoktól: sóbányáinktól, amelyek nagy kivitelre dolgoztak, higanyérc-, kénkovand-, magánérc- és nemesfém-bányáinktól. Jelentékeny veszteséget hozott szén- és vasércbányászatunkra.

Itt vagyunk mégis, élünk, mert élni akarunk! Kiépítjük leromlott közgazdaságunkat és a munka erejével szerezzük vissza jólétünket, erkölcsi és anyagi integritásunkat.

Hollandia, ez a nemes ország, mely legközelebb áll szívünkhöz, vegye tudomásul a tényeket és az adott gazdaságpolitikai lehetőségekből vonja le következtetéseit. A lelkevel már megmelegített bennünket. Most kérjük baráti kezét, hogy segítsen talpraállítani ezt az országot.

Alábbi adatok megvilágítják helyzetünket és tiszta képet adnak gazdaságpolitikánk legközelebbi célkitűzéseiről.

Feladataink: a mezőgazdasági termelés fokozása és a vele kapcsolatos iparok megteremtése és fejlesztése.

Bár elvesztettük szántóterületeink 57%-át és buzatermésünk 54%-át, ma is rendes termés mellett számíthatunk a buza- és rozs-export lehetőségével. Fontos kiviteli cikk gyümölcstermésünk és a magyar bor. A mezőgazdasági iparok közül jelentékeny és fejlődésre képes cukoriparunk, a mezőgazdasági szeszipar és az élelmezési ipar mindenesetűre. Malomiparunk berendezésénél és teljesítőképességénél fogva első helyen áll a kontinensen és termelési kapacitása Románia és

Jugoszlávia gabonatermését is teljes egészében fel tudja ölelni. Szesztermelésünk ez évben 200,000 hektoliter felesleggel zárult. A magyar pezsgő jó minőségénél fogva szép jövővel kecsegtető exportcikk. Minden előfeltétele meg van a konzerviparnak és a műtrágyagyártásnak.

Célkitűzéseink közé tartozik a korábról meglévő és a békeszerződés által meghagyott iparágak karbantartása és fejlesztése.

Megmaradt iparágaink: a nehéz vasipar, acélipar, mezőgazdasági gépgyártás. A rimamurány-salgótarjáni vasmű özdi második kohója fedezi acélszükségletünket. A csepeli Weiss Manfréd-gyár mezőgazdasági gépek- és ekék gyártására rendezkedett be. Textiliparunk 500 szövőszéket tart üzemben és a szükséglet 10%-át fedezi. Festő-, nycmott-, karton- stb. iparunk Jugoszlávia és Románia felé exportál. Energia forrásaink közül széntermelésünket 2200 waggon napi termelésre fokoztuk. Az erdélyi földgázt elvesztettük, de a dunántúli és debreceni furá-

sok jó eredménnyel biztatnak. A vízi energia kérdése pedig a tervbevevett vízszabályozási munkálatok végrehajtásával növekvő jelentőséggel lép előtérbe.

Végül legfontosabb feladatunk Magyarország gazdaságföldrajzi fekvésében rejlő előnyöknek a nemzetközi forgalomban, főként a transitokereskedelelem terén leendő hasznosítása.

Gazdaságföldrajzi fekvésünk alkalmas, hogy a transitoforgalom Kelet felé való bekapcsolódásunkkal bonyolítottassék le. Fontosak és különösen nagy előnyt jelentenek korábbi kapcsolataink az elszakított területekkel és a háború alatt szerzett balkáni összeköttetések. Vasutaink rekonstruálódtak, teljesítőképességük emelkedett és az épülő csepeli kikötő a dunai forgalomban biztosítja előnyüket és Budapest fejlődését.

A magyar gazdasági élet teljesen felkészülve várja a külkereskedelmi szerződések megkötését, hogy Európa gazdasági életében részét megfelelően kivehesse.

Beszélgetés Adler Félix vezérigazgatóval a magyar-holland kereskedelmi lehetőségekről

A „Magyar Holland Szemle” szerkesztője felkereste Adler Félix urat, az „Adler és Altschul” cég tulajdonosát, az „Universum Kereskedelmi r.t.” volt vezérigazgatóját és beszélgetést folytatott vele a magyar-holland közgazdasági kapcsolat várható alakulásáról és a jelenleg fennálló kereskedelmi helyzetéről.

Adler Félix ur, aki immár 25 éve számottevő tényezője Németalföld felé irányuló kereskedelmi törekvéseinknek és jelenleg is élénk üzleti összeköttetést tart fenn Hollandiával, az alábbi nagyérdemű nyilatkozatban világította meg a helyzetet:

— Hollandiával a háborút megelőző időkben

élénk és kellemes üzleti összeköttetésben álltunk. A hollandi kereskedelem közmondásos korrektsége nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a magyar kereskedők különös előszeretettel keressék a hollandi összeköttetéseket. Főleg a hollandi gyarmatok terményeit vásárolták: kávé, teát, rizset, kakót, fűszert, cinket, sellakot stb. Az anyaország termékeiből pedig a köménymag, vetőmagvak, virághagymák, sajt, ételzsírok, likőrök; az iparcikkek közül pedig a papír, finom bőr, műtrágya és gépalkatrészek örvendtek nagy keresletnek. Magyarország pedig elsősorban fát, hüvelyeseket és vetőmagvakat exportált Hollandiába.

Egy hollandi sétája Budapesten

A királyi palota belső szépségeinek benyomása alatt állok még, mikor elhagyom a csodás termeket és kilépek a kapun. Mintha régi évszázadok derengénének föl, a múlt ölel körül patinás hangulatával. Tágas terek, ódon paloták középkori foglalatában, öblös kapuivék, ciradás cimerekkkel a bejárat fölött, lépcsőfeljáratok, széles és majesztétikusak. A vár előterében, közel a királyi palotához, egy hatalmas szobor csoportozat ragadja meg figyelmemet: a Mátyás-kut. A márványtalpazat fokán Mátyás királynak, akinek a magyar történelem „az igazságos” nevet adta, művészettel megmunkázott bronzfigurája áll. Az emlékmű egy vadászatot ábrázol és ennek megfelelően csoportosulnak a mellékalakok a király körül. Csaholó vadászkutyák, egy solymárnő, aki a vadászsólymot őrzi, udvari nép, diákok, lantosok és elvonultan egy magányos nő, aki a Vörösmraty, a magyarok egyik híres költője, „Szép Ilonka” néven énekelt meg. Szép Ilonka, ősz Peterdy lánya, a magyarok királyába, akít egyszerű vadásznak képzelt, beleszeretett. Az az érzésem, hogy jó volna e remek műalkotást kis alakban megmunkálni, sokszorosítva közkinccsé tenni, hogy rendelkezésére álljon esetleg a külföldi érdeklődőknek is.

És ha már a régi idők hangulata vesz körül, megtekintem a kápolnát is, hol egy drága relikviát őriznek, Szent Istvánnak, az első magyar keresztény királynak jobb kezét. Szent István volt azt a fejedelem, aki a pogány hitű magyarokat megtérítette és a pápa által küldött szent koronát fejére tette. Évenként egyszer, Szent István napián, vallásos körmenetben hordozzák meg a szent jobbot, épp azon az uton, ahol most a koronázó templom felé tartok. Itt is régi emlékezők törnek rám elemi erővel és oly ünnepi érzéseket árasztanak, mint amilyenek már a várba való belépésem percében elfogtak.

Öreg házak sorakoznak föl egymás mellett, a miniszterelnök rezidenciája, a Várszínház, a várászlatos kis grófi paloták régies kapuikkal, mintha meséből csöppentek volna ide, ódon

patriciusi kuriák, budai polgárok földszintes házai muskátlivirágos ablakokkal és fehér csipkefüggönyeikkel. Szinte vágyakozunk a középkor előkelő pompája után ez álmokat keltő csodás környezetben. És ime, a mese valóra válik. Még fel sem ocsudunk merengésünkből, egy középkori menet közeledik. A kormányzó palota-őrségét váltják föl és ünnepélyes léptekkel alabárdosok vonulnak a királyi palota felé. Régi magyar köntös borul vállaikra. Jól megtermett, széles emberek, fejükön díszes aranysisak és széles fehér köpenyük még megnöveszti alakjaikat.

Irigylem azokat, akik ily csodás környezetben, mint szemlélők, résztvehettek az 1917. évi királykoronázáson. Olyan lehetett az, mint valami képzeletbeli rege, mikor a magyarok királya Szent István köpenyében, az 1000 éves szent koronával fején, drágaköves nemzeti viseletben pompázó mánások és egyéb méltóságok sora között a koronázó templomba vonult.

A Mátyás-templom magas tornyaival itt emelkedik előttem az ég felé. Mellette a Dunára néző Halászbástya kiugró erkélyeival. Közepén Szent István szobra áll. Tanulhatnánk a magyaroktól, mint kell emléket emelni a nagyoknak és illő környezetet teremteni a nemzeti történelem kimagasló alakjai számára! És felötlik előttem Rembrandt nagysága. Ha a halhatatlan holland mester véletlenül magyarnak született volna! Hogy tudta volna ez a nagyjaiért lelkesülő nemes nép megtisztelni emlékét! Egy egész városrészt szentelt volna nagyságának, oltárokat emelt volna dicsőségének, hogy megmutassa a tisztelettel és áhítattal közeledő idegeneknek: ime ez Rembrandt, koronázatlan fejedelme az élőknek és a művészetnek! A hálás nemzet így tiszteli meg dicsőséges fiait! Egy gigantikus emlékmű pazar csodája világítana meg emlékezetét!

A Halászbástya sétányán járok. És a legcsodásabb panoráma bontakozik ki előttem, amit valaha látnom adatott! Lenn a mélyben a méltóságos Duna hömpölyög. A tulsó parton emelkedő parlament a világ egyik legnagyobb építé-

szeti remekműve. Jobbról a Lánchíd szegi át a nagy folyamot. Messzi balról a Margithid látszik. És a hid szomszédságában a Margitsziget konturjai kéklének. Mint a folyam gyöngye emelkedik ki a Dunából rózsasárgaival, gondozott sétányaival, virágágyaival sporttelepeivel, kedves kis palotáival. Mily kár, hogy eddig ki nem aknázták kellően gazdagságát és szépségét. Tág tér kínálkozik itt a legszebb alkotások számára. Ugy hallom egyébként, már készülnek tervek a sziget hasznosítására, hogy általa fellendítsék a nem tulságosan élénk idegenforgalmat.

A pesti házak tömkelegéből méltóságteljesen emelkedik ki a Bazilika, a főváros legnagyobb temploma. A kép azután a városon kívül egy távoli sikságban enyhül meg. Megragadó és lebilincselő látvány. Alig tudok elmozdulni helyemről. Itt állanék egy örökkévalóságig a Halászbástyán, melynek sajtáságos építési módja lehetővé teszi, hogy a felémfárló panorámát minden ízében kiélvezhessem. Tornyai, erkélyei, sötányai, oszlopos magaslatai a lelki gyönyörűségek pazar páholyai. A hatás egyszerűen leírhatatlan. Már a fekvése magábanvéve is gyönyörű és sajnálatos, hogy nem népszerűsítik eléggé. A közönségnek özönlenie kellene ide; most főleg az idegenek csodálják szépségeit. A sötányon naponként tárogató-hangversenyeket kellene rendezni, hogy e régi magyar hangszer idevarázsolja a dicsőséges múlt hangulatát.

Nehezen válok meg a Halászbástyától. A középkori hangulat még uralkodik lényemen, mikor a jezsuiták lépcsőjén lefelé ballagok. Mintha holt középkori szerzetesek árnyai lengnének körül. Régi, apró házak között a Ponty-utcán át a Dunához érek. Most lent állok a panton és ismerkedem a folyóval, melyet fent mint álmok csodafátyolát megbámultam. A parlament itt áll előttem, már nem mesés tündérvár, hanem politikai harcok színhelye. Látom a Szabadságtérét a közsdepalotával. A városban vagyok és folytatom utamat.

(Folytatása következik.)

A háborút követő összeomlás, fájdalom, egy csapásra véget vetett kollektív üzleti összeköttetéseinknek. Szükségleteinkkel együtt felvívóképességünk is összezsugorodott. A hollandi valuta nagassága lehetlenné teszi számunkra a nagymérvű bevásárlásokat. A finom Jáva-rizsek helyett meg kell elégednünk az olcsó Burma-rangu rizsfajtákkal és kávékban is csak a sejtesebb Rio Santos Robusta-fajtát használhatjuk és így van ez az egész vonalon. Viszont mi sem vagyunk abban a helyzetben, hogy nagyobb kivitelű produkálhassunk Hollandia felé. Főkvitelű cikkünket, a fát, az utódállamok elvették tőlünk, egyéb termékeink kivitelét pedig a szállítási nehézségek és az enormisan nagy fuvardíjak gátolják.

Igy tehát Hollandiától az a mély szakadék választ el bennünket, amely két részre osztja az egész világot, a jó- és a rosszvalutájú országokra. Amíg e szakadékon át hidat nem verhetünk, az egyik részt a nélkülözés, a másik részt pedig a pangás, a munkanélküliség fogja gyötörni.

E hidverésben nagy segítségünkre lehetne a hollandi tőke. Tőkeszegény országunkban az újjáépítést és ezzel kapcsolatos minden vállalkozást a tőkehiány gátolja meg. A hollandi tőkének pedig nálunk akár a mezőgazdasági, akár ipari téren fényes befektetési lehetőségei vannak. A hollandi tőke erősebb érdeklődése természetesen maga után vonná a jelenleg, sajnos, elhanyagolt kereskedelmi forgalom fellendülését is.

Hollandi benyomásaim

A „Magyar-Holland Szemle“ számára írta: **Déry Béla**
a „Nemzeti Szalon“ igazgatója

A sajtóhadiszállás megbízásából 1917-ben propagandakiállítás rendeztem Hollandiában. Ez volt az első a kálom, hogy a magyar képzőművészet reprezentánsai elsőrangú kulturális tudással párosulnak, Hollandia művészi körei és műértő közönsége előtt igazolják. Művészeink hollandi szereplésének jelentőségét emelte ez a körülmény, hogy anyagi és egyéb okokból, melyet itt most nem kívánok részletezni, ez ideig alig volt módunk arra, hogy művészetünk tekintélyes előhaladását és nagy jövőre jogositó képességeinket a külföld előtt méltóképpen demonstrálhassuk. Ez a hadi kiállítás is különös körülmények között született meg. A sajtóhadiszállás tudatára ébredt annak, hogy az entente-hatalmasságok nemcsak öldöklő fegyverekkel dolgoznak, hanem sorompóba szőlítják a kultura fegyvereit is, hogy kimutassák fölényüket. A mi sajtóhadiszállásunk e törekvések ellensúlyozására tervbe vette tehát, hogy a művészeket e kulturális küzdelem első csatárába állítja. Persze nem mellőzték az erős osztrák tendenciát sem és amint a magyar fegyvertények jelentőségét is elhomályosították, hogy a maguk dicsőségét emeljék, úgy a magyar művészeknek is csak egyharmad arányban juttattak helyet a kiállításon. 40 osztrák művész szemben 20 magyar művész állott. Így indult meg vezetésem alatt a külföldi kiállítások sorozata és Genf, Zürich, Berlin, Stockholm és Hollandia sajtójuk útján is méltó tanuságtétellel szolgáltak, hogy művészi fajsúly dolgában a magyar művészek aratták a nagyobb erkölcsi győzelmet. Thurn-Taxis Sasa herceg volt segítő társam a rendezésben, aki nemcsak a festészetnek volt hivatott művelője, de mint operaszcenikai rendező, a legmodernebb felkészültséggel a déli harctér ágyudörgésében nagy Wagner-ciklust rendezett.

A magyar képzőművészek kvalitatív fellépése a hollandi kritikát teljesen a mi részünkre hódította. De az igazsághoz hiven állapította meg, hogy a kiállítás karaktere frissebb és modernebb volt ez évben rendezett

zett hollandi kiállításunknál. Mostani kiállításunk ugyanis, a zsűrikényszer folytán, legmodernebb irányaink képviselőit, akik nem szívesen bocsátják műveiket hivatalos elbírálás alá, visszariasztotta a kiállításon való részvételtől. A sajtóhadiszállás kiállításán való részvétel ellenben kötelező volt és a katonaművészek: Vaszary, Kubinyi, Déry, Márffy, Bató, Pór, Cigány, Vadász, Maróti, Zádor mind beküldötték műveiket. Sőt Eisner Bubna ezredes felszólítására katonai szolgálatot nem teljesítő kiváló művészeink: Rippl Rónai, Körösfői-Krisch, Nagy Sándor, szobrászaink közül Ligeti-Horvai, Zala, Sidló, elsőrangú alkotásokkal szerepeltek. E művészek voltak külföldi sikereink és elismertésünk uttorói. A hollandi közvélemény és elsősorban Vilma királynő, valamint férje, Henrik királyi herceg kifejezést is adtak abbéli óhajuknak, hogy a magyar művészet teljességét békésebb viszonyok között megismerhessék.

Sekáig vajudott az 1921. évi hollandi kiállítás ügye, míg végre Pekár Gyula lelkes fáradozása lehetővé tette, hogy hosszas előkészületek után, az amsterdami és hágai kiállítások terve megvalósulhasson. Nagy akadályokat kellett elhárítanunk az utból, így szállítási nehézségek merültek fel és nem a legkisebb zavart okozta az sem, hogy közben volt már egy képkiállítás Hollandiában, melyen különböző befolyások révén sok sejtéses magyar műtárgy szerepelt és hollandi barátaink direkt megkértek, hogyha nem jöhetnek a legjobb anyaggal, úgy inkább halasszuk el a kiállítást. Elégtétellel állapítottam meg, hogy ezidei hollandiai kiállításunk a legfényesebben sikerült. Hollandiai barátaink Eduard Cuypers, a magyar ügyek legteljesebb szószólója, Karnebeck külügyminiszter, aki állandóan ápolja törekvéseinket, dr. Wettstein János hágai követünk minden irányban rendelkezésünkre állottak. És itt kívánom megemlíteni, hogy Karnebecknek köszönhetjük, hogy Vilma királynő a királyi család tagjaival együtt nemcsak jelenlétükkel, de állandó érdeklődésükkel is megtisztelték kiállításunkat. Karnebeck ez idő szerint elnöke a népszövetségnek és közismert magyar szimpátiái a kiséntente-ot a népszövetségi elnöki választáson személye ellen hangolták. Karnebeck a kiállítás megtekintése után, a hivatalos ut mellőzésével, magánlevelet intézett báró Wlassich Gyulához, melyben megírta, hogy egy jóbarátja előtt ki kell fejeznie, mennyire elragadta őt a kiállítás, mely a magyar kultura fölényét minden mással szemben fényesen igazolja.

A magyar kiállítás sikere annál örövendesebb, mert azt megelőzően az osztrák Medeschaum kívül angol, belga, német kiállításokat rendeztek Hollandiában és a csehek kulturális fejlettségüket egy iparművészeti kiállítás keretében igyekeztek bemutatni, amely persze főleg a felvidéki magyar iparművészet remekeivel volt telítve.

A hollandi sajtó velünk foglalkozott a legbelsőbben. Még a „Telegraaf“ is, mely közvélemény szerint nem nagyon rokonszenvezik a magyar ügygel, dicsérettel nyilatkozott fejlett művészi kulturánkról. Eleinte ugyan azt hitték, hogy anyagi sikerre pályázunk, ez a tévhit azonban eloszlott később. A királynő is csodálkozott, hogy a szegény magyar állam hogy tudott a hollandi kiállítás nagy költségeivel megbirkózni! Felvilágosítottam az érdeklődőket, hogy kiállításunk ideális célokat szolgál és a szükséges tőkét magánosok teremteték elő, hogy e kiállítás rendezése által Hollandiával szemben tereljék a magyarság hálaát.

Nagy kitüntetés érte két művészünket, Kisfaludy Strobl Zsigmondot és Lux Etiket. Előbbinek „Fürdő nő“ c. szobrát, utóbbinak „Rómaj fej“ című művét az állam megvásárolta a hágai Stedelijk muzeum számára.

E nagy erkölcsi sikert ki kell aknáznunk. Remélem, úgy az állam, mint a magánosok

elő fogják teremteni azokat az eszközöket, melyek egy állandó kulturpropaganda beható művelésére leginkább alkalmasak. Meg kell ezt tennünk, mert ez a legjobb mód számunkra, hogy visszaszerezzünk mindent, amit elvesztettünk. Lám, az utódállamok mindent elkövetnek, hogy állandóan szerepelhessenek a semleges államokban, mert rendkívüli súlyt fektetnek a gazdaságilag kevésbé sértetlen államok közvéleményére. Külügyminiszterünk iránt egyébként teljes bizalommal lehetünk, hogy ezirányban szívesen fog közreműködni. Bánffy gróf a bolsevikiek itteni tobzódása alatt hosszabb időt töltött künn Hollandiában, ahol alkalma lehetett tájékozódni a hollandusok magyar szimpátiái felől.

Hollandiában élő magyar művészeink egyébként kitünő szolgálatokat tesznek hazánknak. A legnépszerűbb közöttük a 26 éves künn tartózkodó **Mendlik Oszkár**, a nagy tengeri tájképfestő, akinek „Erdőlak“ nevű haarlemi villája egyik központja a társadalmi érintkezésnek. A művész felesége van Meysen nagynevű holland szobrásznő, az egyedüli nő, aki birtokosa a nagy hollandi művészeti aranyéremnek. **Góth Móric** festőművész nyolc éve Domburgban lakik. **Teles Ede** szobrász Utrechtben él és rövid idő alatt olyan pozíciót vívott ki magának, hogy műszaki igazgatói minőségben a „Koninglike Metall Bedriven“ élére állították. Nagy feltűnést keltett holland művészi körökben, hogy a japán trónörökös Hollandiában való tartózkodása alatt Telesessel mintáztatta meg saját plakett-portróját. Ujában **Vadász Miklós** telepedett meg Hollandiában és **László Fülöp** is műtermet rendezett be Hágában, ahová állandó tartózkodásra érkezik Amerikából.

Nem kell azonban gondolnunk, hogy minden fenéig tejfel odakünn. A gazdasági reakció tünetei ott is mutatkoznak, bár a háboru hatása alatt elrendelt kiviteli és beviteli korlátozásokat megszüntették. Annak idején Träub miniszter volt az, aki most is egyike Hollandia legsúlyosabb államférfiainak, aki hogy az egymásra kereskedelmileg féltékeny győzők irigységét ellensúlyozza, a határscrompókat lezáratta. Akkor Hollandia teljesen magára volt utalva, ami annál keserveesebb volt, mert az ország öt millió lakosa közül három és fél millió élt kereskedelemből, szállítási üzletről és a halászatból. És bár e nagy tömeget el kellett látni, a hollandi lakosság még sem szenvedett szükségletet. Magában Amszterdamban 300.000 embert kellett az államnak eltartania és az ellátás oly jól volt szervezve, hogy minden embernek két hollandi forint, egy liter tej és egy fél kiló kenyér jutott napenként. Nagyszerű szociális törvények mentették meg Hollandiát a megrázkódtatásoktól.

A kiállítás bezárásának napján, június 5-én, nagy munkástüntetés zajlott le. És művészi érdeklődésemet azok az artistikus plakátok és lobogók kötötték le, melyeket a tömeg rudakra kifeszítve meghordozott az utcákon. Félttem, hogy kiállításunknak az utolsó napon baja eshetik. De megnyugtattak, hogy Hollandiában semmiféle kulturát sem érhet bántódás.

Eleinte bizalmatlansággal fogadnak minden szereplő vágyó vendéget, mert sok értéktelen ember okozott csalódást. De amint felismerik a művészek értékét, a siker, népszerűség, anyagi eredmény biztosítva van számukra.

Ahogy sokan a művészetet meghamisítják, úgy agrár termékeink is ilyen sorsra jutnak. És nemcsak Alexandrov **Perotti** kétes hírű énekes szerepel Hollandiában a m. kir. Operaház hősnője gyanánt, de a tokaji bor helyett is mézes vizet árulnak és éretlen német körtéket keresztelnek el valódi kecskeméti gyümölcsnek.

Egy nagy plakát azonban különösen megragadta figyelmemet. Ez a hírhedt név díszelgett rajta:

Károlyi.

Kisebbségekkel alatta: A magyar politikai hősnő, Madame Károlyi fellépte. Kiderült, hogy Madame Károlyi egy troppai zsidó nő, aki szcannambulista trükkökkel kedveskedik a közönségnek. Csak az békitett kiönagyságával, hogy Magyarországnak 1922-re csodálatos jövődőt jósolt. Megígérte, hogy határainkat három tenger fogja mosni.

A magyar nevet azonban semmi sem homályosítja el Hollandiában. Ismerik és nagyrabecsülik hazánkat. Ezeket az érzelmeket szívünk teljes melegevel viszonzozzuk.

Egy magyar festőművész sikere Hollandiában

A Hollandiában bemutatott magyar reprezentatív kiállításon Makoldy József, a nagytehetségű fiatal festőművész, különösen magára vonta a sajtó figyelmét. És ezt nemcsak kiállított szép műveinek köszönhetően, a „Magyar tölgyek”-nek és a „Jánoshegy”-nek, ennek a nagyperspektívájú tájképnek, melyen a budai hegyek karaktere bontakozik ki, hanem irodalmi működésének is, jelentős művészi propagandakönyveinek, mellyel a magyarságnak az utódállamokkal szemben való rendkívüli kulturfőlényét dokumentálni igyekeznek. A művésznak eddig két könyve jelent meg; az „Erdélyi képek” Apponyi Albert gróf előszavával, mely a szövegrészen kívül pompás illusztrációkban mutatja be az erdélyi várakat, nemesi udvarházakat, síremlékeket a XII. és XIII. században, a török-tatár betörések ellen épült templomkastélyokat stb. és a „Nincs cseh kultúra Felsőmagyarországon” c. mű, mely régi felsőmagyarországi kulturértkeinket tárja fel a magyar kézműipartól (zománccmunkák és himzőipar) a műemlékekig. A „De Nieuwe Courant”, e rendkívül tekintélyes hollandi újság a reprezentatív kiállításról írt cikkében elsősorban Makoldy e művéről emlékezik meg és fölhívja a hollandi nemzet figyelmét e könyvre, mely Magyarország előttünk „teljes ismeretlen” kulturáját világítja meg. Makoldy József érdemei a magyar-holland megértés elmélyítésében kétségtelenek. Könyvein kívül festményei is, melyek jellegzetes magyar tájakat, történelmi műemlékeket örökítenek meg elsősorban alkalmasak arra, hogy a külföld érdeklődését Magyarország kulturjelentősége felé irányítsák. E munkájában méltó segítőtársa a művésznak felesége, Némethy Ella, a Magyar Királyi Opera kiváló művésznője, aki, értesülésünk szerint, egy hollandi utazás tervével foglalkozik, hogy a hollandi műértő közönség előtt méltó reprezentánsa legyen a magyar zeneművészet fejlődésének.

Zenei tallózások

Közli: STEIN MÁRTON

Könyvtáram köteteit böngészve, felötlenek emlékezetemben bizonyos magyar-holland zenei vonatkozások és ezeket minden kronológikus vagy más sorrend nélkül papírra vetem. Magyar szempontból mindenképpen érdekesek e tallózások, mert akár jelentékeny, akár kisebb érdekű, régebbi vagy egészen új zeneművészeti momentumokról van szó, megvilágítják a Hollandiával e téren is fennálló kapcsolatunkat.

Kevesen tudják nálunk, hogy Beethovenhez, a legnagyobb német zeneszerzőhöz hasonlóan Erkel Ferencnek, a magyar zeneművészet legkimagaslóbb alakjának ereiben is apai részről hollandi vér kering. Amint Kereszthy István, a jeles bibliografus megálapította, Erkel Ferenc apja a Wenckheim grófi család jószágkormányzója volt és igen valószínű, hogy agrárhajlamai Hollandiá-

ból eredtek, a virágkultusz klasszikus hazájából. Valamelyik Erkel-ös vándorolhatott be meghívásra Hollandiából, hogy itt végleg megtelepüljön.

A németalföldi Erkelék nemesi családból származtak és cimeres pecsétjük ma is a leszármazottak birtokában van. Bellágh Aladár tanár talált egy pápai indexben (Index librorum prohibitorium... Mechliniae, MDCCCLXXI A 116 lap) egy holland nyelven írt hitvitázó könyvet, amelyet I. C. van Erkel írt. Ez a „van” szócska is kétségtelenül igazolja a szívvel-lélekkel magyarrá vált Erkel-család holland nemességét. A hitvitázó könyv címe viszont a család katolikus eredetét igazolja. A mű teljes címe: Protest van de Rooms Catholyke Clergie der voornaemste steden van Zuijt-Holland... E könyv az 1711 április 15-én kelt pápai dekrétum alapján indexre került.

Nem-e rendkívüli példája a magyar föld csodálatos beolvastó erejének, hogy Erkel Ferenc, a magyar nemzeti opera megteremtője, a Bánkban, Hunyadi László operák halhatatlan szerzője, akinek ősei hollandi nemesek voltak, testestől-lekéstől annyira magyarrá vált, hogy a magyar néplélek mélységeiből a legszebb zenei gyönyöket hozta föl?

Bár a múltban számos magyar művész járt Hollandiában, nagy sikereket aratva és elvéve hollandi zeneművészek is hangversenyeztek Magyarországon, örvendetes jelle az egyre jobban elmélyülő magyar-holland barátság, hogy a két nemzet utóbbi időben művészi interpretáció útján fokozottabb mértékben cseréli ki egymással zenei javait. E folyamatról a legutóbbi időből az alábbi példákat jegyezhetjük fel:

1921 november 12-én Alma Modie hegedűművésznő, Flesch mester kiváló tanítványa tartotta meg budapesti hangversenyét.

1921 november 30-án Henry Wilhelmus zongoraművész és neje Leopoldine Jobban rendeztek nagysikerű kétfonórás hangversenyt.

1921 november 4-én közreműködött Wilhelmus Hayras Emma koncertjén is.

1921 december 9-én Spanjaard előkelő holland alténekesnő bemutatkozó daletje.

1921 december 11-én Paul Emerlich hangversenyén a fantasztikus Sextett altszólóját ugyancsak Spanjaard énekelte.

A Lehner-Smilovits vonósnégyes-társaság legutóbbi hangversenyén bemutatták Jongen Jörg hollandi zeneszerzőnek két-vonósnégyesre írt szerenádját. E zeneművek szinte sikert arattak.

Diósy Edit, a jeles magyar énekművésznő, most érkezett haza hollandi hangversenykörutjáról.

Dr. Havas István orgonaművész legutóbb kivételes sikerrel koncertezett Hollandiában és legközelebb újabb holland körutra indul.

DIAS DE METZ

Denkt bij Uwe inkoop ons huis te bezoeken.

Weensche Dames Confectie

Bontmaniels en Pellerijen

Fransche Modelhoeden

Engelsche Tweed Wintermantels

U kent ons Huis.

Laag gestelde prijzen

WEESPERZIJDEN HOEK RUYSCHSTRAAT

THE HOUSE OF QUALITY

LONDEN

FILIAAL

VAN BAERLESTRAAT 2

H./VOSSIUSSTR.

AMSTERDAM

Jacquet en Vest ... f 75—f 85

Pantalons ... f 18—f 28

GESLOTEN HUIS.

Henry Wilhelmus

Egy hollandi zongoraművész Budapesten

Henry Wilhelmus, a kiváló hollandi zongoraművész, kedvelt tagja a Budapesten élő hollandi kolóniának. Immár 16 éve tartózkodik fővárosunkban és Héderváry-utcai házában gyakran látja vendégül zenei életünk kitünőségeit. A művész felesége, Jobban Leopoldine, magyar nő és egyike legértékesebb zongoraművészeinknek. Legutóbb is, férjével együtt, szinte sikerrel szerepelt a Zeneakadémiában tartott kétfonórás hangversenyen. Henry Wilhelmus, a híres Backhaus tanítványa és briliáns technikája csodálatos érzébeli finomságokkal párosul. Budapesten való megtelepedése előtt bejárta a világot és a külföldi zenei sajtó úgy ünnepelte, mint a legkiválóbb Chopin interpretátort. A Times, Il Monde Artistique, német, holland, angol és olasz lapok a zongora költőjének nevezték. Múlt héten tartott budapesti hangversenyén, melyet a Méry zenei kiadó-cég rendezett, egyik legemlékezetesebb sikerét aratta. A művész egyébként, mint zeneszerző is jelentékeny munkásságot fejt ki és kompozícióit világszerte ismerik. Egyéniségét, zenei alkotásait alkalmilag bővebben fogjuk méltatni.

Krónika

Balla Zoltán. A „Magyar Sakkszövetség” Balla Zoltánt, a „Magyar Hollandi Biztosító R.-T.” osztályvezetőjét, a kiváló magyar sakkbajnokot, november 6-ikán tartott alakuló közgyűlésén ügyvezető alelnökévé választotta. A sakkszövetség e választással önmagát tisztelte meg, mert Balla Zoltán legismertebb mestereink egyike, aki külföldön is becsületet szerzett a magyar névnek.

A kilencedik gyermekvonat. Hétfőn este 9 óra 10 perckor indult a kilencedik gyermekszállítmány Hollandiába. Ezúttal 577 magyar gyermek fogja élvezni a hollandi szülők szeretetét. A pályaudvaron alábbi notabilitások jelentek meg: Jonkheer Michaelis Verduynen, diplomáciai ügyvivő, I. Clinge Fledderus, hollandi kir. főkonzul, Bernolák Nándor népiéleti miniszter, báró Szentkereszty Béla, Mézős János érseki helynök, Neugebauer Vilmos, a „Gyermekvédő Liga” igazgatója stb. Báró Szentkereszty Béla francia nyelven üdvözölte a hollandi ügyvivőt és kérte, tolmácsolja Hollandiának a magyar nemzet halálját irántunk érzett állandó szeretetéről. Báró Verduynen meghatóan köszönte meg a figyelmet és biztosította a megjelenteket a hollandi nemzet meleg rokonszenvéről.

A berni valutakonferencia. A valutakérdés megbeszélésére Bernben elsőrangú pénzügyi szakemberek részvételével konferenciát tartottak. Elsősorban az a kérdés került megvitatásra, vajon a banki papírok forgalmának emelkedése nem vonná-e maga után a frank kurzusának csökkenését? Általában az a vélemény alakult ki, hogy e forgalom emelkedése célszerűtlen volna, sőt veszedelmeket rejtene magában. Az értékcsökkenés megdrágítaná az életet és a nyersanyagok árát is fokozná, melyeket Svájc amugy is csak magas valutával képes más országokból beszerezni. A kiviteli piacnak is ártana a valuta emelkedése, mert ezzel együtt jár a bérek emelkedése és így a külföldnek is nagyobb árakat kellene szabniok. Hozzájárulna ehhez, hogy a svájci pénz értékellenedése a kisebb tőkéseket és betéttulajdonosokat súlyosan érintené. A konferencia azon megismerésére jutott, hogy a svájci valuta mai állása sem egyedüli oka Svájc közgazdasági depressziójának. Majd azt vitatták meg, miként volna lehetséges a kivitel támogatása? A svájci üzletlenség okát a hadviselő államok vásárló erejének csökkenésében állapították meg, melyek nem érdeklődhetnek most azon fényűzési cikkek iránt, melyeknek föladási piaca Svájc volt mindig. Végül afölött tanácskoztak, miként lehetne a hitelügyet kiberjeszteni, amint azt Romániánál tették, melynek kétségtelen előnyei voltak.

A szomszéd államok közgazdasága

Ausztria. November hó végén alakult meg Wienben az „Osztrák-Hollandi Bank“ 100 millió korona alaptőkével. A felügyelőbizottságban a hollandi érdekcsoport részéről a következőket választották be: A. James Brandt bankár Amsterdam, André Pierre Fortanier vezérigazgató Amsterdam, H. Vogt, Benkő Lajos bankigazgatók. Az igazgatóság tagjai lettek: Benkő Lajos, dr. Gruder Gyula és H. Vogt. A bank célja, hogy főleg hollandi összeköttetései révén rendelkezésére álló külföldi hitellel az osztrák földművelőköröknek, behozatali szükségleteik beszerzését és fejlesztését lehetővé tegye.

Bulgária. Bulgária bevitele, a szófiai holland követ kormányához előterjesztett kimutatása szerint, 1921. évben rendkívüli módon emelkedett. Különösen a következő áruk importja növekedett: textil, vasérc, nyersbőr, finombőr, ásványolaj, gépek, papíráruk, üveg, vegyszerek. Kivitelre kerültek: leveles dohány, tengeri, gabona, rózsaolaj, kőszén, fa-szén. A legtöbb árut Olaszország, Anglia, Németország és Franciaország szállították Bulgáriának. Ausztria, melynek az előbbi években alig volt bevitele, most mindjárt Németország után következett és megelőzte Franciaországot, Csehszlovákiát és Romániát. Csehszlovákia az első azon államok között, hová a bolgár kivitel irányul. Őt követik Olaszország, Németország, Törökország, Anglia, Jugoszlávia, Görögország, Hollandia stb.

Jugoszlávia. A „Torgowarski List“ Belgrádban megjelenő újság a dinár alacsony árfolyamának okait kutatván, a bel- és külföldi kölcsönökre hívja fel a figyelmet, melyekből másfél milliárd frankot remél. Ajánlja, hogy az összeget egy kikötő építésére és nagyszabású vasuti befektetésekre használják föl. Az ezuton bekövetkező kiviteli emelkedés volna alapja a dinár javulásának.

KÖZGAZDASÁGI TRÉFÁK

János gazda életbiztosítása

SZEMÉLYEK:

János gazda. Erzsók asszony. Az ügynök.

Erzsók asszony: Hát most beasszekurált, mindent az ur. A termést, a házat...

János gazda: Még a tyúkólat is! Most már jöhet a tűz, jég, százféle istenverése, nem félnék senkitől és semmitől! No, igyuk meg az áldomást!

Ügynök: Még várjunk tavval az áldomással gazduram, most jön csak a java biztosítás! A maga dógáról sem szabad megfeledkezniünk. Beasszekuráljuk az életét.

János gazda: Már mint az enyémet? Arna az Uristennel kötöttem szerződést, nem tudom, meddig állja?

Ügynök: Az Uristen is megteszi a magáét, annyi bizonyos, de az embernek is gondoskodni kell a saját sorsáról. Erre való az életbiztosítás. Egy kerek summácskáról kötvényt állítunk ki, mondjuk 100.000 koronáról 15 évre. Ha megéri ezt az időt, készpénzben megadjuk az összeget és ha közben elhalna, kifizetjük az asszonynak.

Erzsók asszony: Nem kell az nekem ingyér sem! Csak szedje össze a cókókáját tekintetes ur! Hogy az én uram elhaljon! Egy ilyen jó erőben lévő ember! Mit nem gondol az ur? Hát azért jött ide, hogy meghalassa? No ezt már nem hittem volna.

János gazda: Ne papolj asszony! Ne félj, nem halok meg az ur kedvéért, de még a tiedért sem, szűkség van itt rám.

Ügynök: Én is azt mondom gazduram. De hát nem is azért asszekurálja be az életét, hogy meghaljon. Ezzel a pénzzel a vagyonkáját szaporítja.

János gazda: Szaporodik az magától, amikor a malac szaporodik, meg a többi jószág. Osztan itt van a birtok! Jó földeske, láthatta az ur!

Erzsók asszony: Meg még be is asszekuráltam. Nyöghetjük most az adót hótunk napjáig.

János gazda: Hát ami köll, az köll! Nem sajnálom a pénzt. Kiszögezem a táblájukat az eresz alá, hadd lássa a falu, hogy nem gazdátlan tanya ez, még a pésti urak is vigyáznak rá. De hát hogy az az életfityfirtyu, vagy minek nevezi az ur, mi a csodának kell nekem?

Ügynök: Nézze gazduram, értsük meg egymást. A birtok, az csak birtok. A pénz, az meg pénz. A birtokot nem lehet szétarabolni, mert akkor ott ette a fene! A pénzzel pedig mindig szabadon bánhat. Megnagyobbíthatja a földjét, beruházkozhatik, terjeszkedik. Megveszi a szomszédos tagot. Apránként összegyűjtögeti, negyedévi vagy félévi részletekben befizeti a díjat a társaságnak, aztán 15 év múlva, azt sem tudja, hogy az esztendő elmúltak, egy nagy summát kap a kezéhez.

János gazda: Hát iszen bevihetem én azt a takarékpénztárba, még kamatot is kapok érte.

Erzsók asszony: Vagy elgyugjuk jól a ládafiába, jó helyen van az ott.

Ügynök: A bankban, meg ládafiában is csak addig gyűjtheti, ameddig él. Ha 5000 koronát helyez el, 5000 koronát kap érte, meg legfeljebb egy kis kamatot. De a biztosító társaság akkor is 100.000 koronát fizet, ha meghal és csak pár korona díjat fizetett a biztosításért.

János gazda: Én nem kételkedem az ur szavában, el is hiszem mind, amit mond, mert szépen és folyamatosan mondja. Még a tiszteletes urunk sem szavial ilyen szépen, de én is tudom, amit tudok. Elhiszi-e?

Ügynök: El én gazduramnak. De én is tudok ám valamit!

János gazda: No, akkor csak mondja el, az okos szót megértem. Ha pedig én megértem, akkor megérti az asszony is. Még csak az kéne, hogy ne értse?

Ügynök: Hány gyereke van gazduram?

János gazda: Két gyereköm, meg egy cselédöm.

Ügynök: No, lássa! Van két fia, és egy lány. És van szép birtoka egy darabban. Ha meghalozik, kire marad a birtok?

János gazda: Hát a két gyerekre. Jánosra, meg Estvánra. Együtt bírják.

Ügynök: Együtt bírják. Ez az! Osztan hogy gazdálkodnak rajta?

János gazda: Isten segítségével, ahogy az apjuk. Becsülettel és békességgel.

Ügynök: Békességgel, amíg megférnek egymással és amíg asszonyt hoznak a házhoz. Mert az asszonnyal jön a család. Az atyafiság. A nénemasszony. Meg a komámasszony. Most már érti gazduram? Sok bibije van a dolognak. Jön a hadd el hadd. Jön a perlekedés, az egyezség, az osztozkodás és a szép birtok, mely most egy tagban van, eldarabolódik.

János gazda: Amán meglehet, de hát ez az ő bajuk, én nem látom a jövődöt!

Ügynök: Azért mondom, hogy lássa. Én segítek ám a maga baján.

Erzsók asszony: Segitsen már a tekintetes ur, a jó Isten is megáldja!

János gazda: Aztán hogyan segít?

Ügynök: Hát az életbiztosítással. A birtok megér, mondjuk, százezer pengőt. A birtokot egy darabban osztatlanul János fia örökl.

János gazda: És a másik gyereköm? Azt kitaladjam?

Ügynök: Isten őrizze! Az kapja a biztosítási summát, a másik százezer pengőt, jut ebből a lánynak is. Így a birtok is megmarad egy tagban, ahogy szerette és gondozta, a gyerekeit is igazságosan kielégítette. Érti most már?

János gazda: Értem tekintetes ur, már hogyne érteném! Akkurátusan van ez kifundálva, hogy az ördög bujjék a németjébe!

Ügynök: Nem németül van ez gazduram, hanem magyarul, meg hollandusul. A Magyar-Hollandi fogja biztosítani a maga életét.

János gazda: Hogy az én életemet? Azt már nem! Nem halok én meg a hollandusok kedvéért sem! Hanem a gyerekeim örökségét, no azt nem bánom. Erre parolát adok. Vegye ki azt a se

ceruzát, se ténaszerszámot. Beasszekurálom a százezer pengőt. Hallod asszony?

Erzsók asszony: Ahogy akarja kelmed. Csak meg ne haljon tőle! Attól a halálos életbiztosítástól!

János gazda: Magam sem akarnám. Ha pedig meghalok, 15 év múlva feltámadok. A tekintetes ur mondta, ő pedig csak tudja. Most pedig igyuk meg az áldomást. Az új borból. No, az Isten éltesse a tekintetes Magyar-Hollandi urat! Hogy ezt ily jól kifundálta!

Szaktanár, nagy gyakorlattal, vállalja idegesek, szellemileg visszamaradottak, megsiketültek, nagyothallók elemi és középfoku oktatását, szakkezelését. Hibásbeszédiek gyógyítása. — Gyermekevizsgálat naponta 13—17 óráig. Schulmann-Orbók Adolf, gyógypedagógiai igazgató, Budapest, VII., Rákóczi-ut 68., III. 22.

A Magyar-Hollandi Gazdasági Bank r.-t.

Budapest, VIII., Kálvin-tér (Baross-u. és Üllői-ut sarok)

Utazási és tájékoztató irodája

hollandi vendégek részére, akik Budapestet felkeresik, minden irányban rendelkezésére áll

Programja felöleli a következőket:

Szállodai szobák megrendelése	Opera-, színház- és hangversenyjegyek beszerzése
Vasuti és hajójegyek beszerzése	Látványosságok és nyilvános kiállítások megszólalásos bevásárlási források nyilvántartása
Hálófülkék fenntartása	Magyar-holland fordítások eszközlése
Podgyászok házhoz és vidékre szállítása	Idegen pénznemek beváltása
Utlevelenek a rendőrségnél valamint a konzulátusoknál való kezelése	

Ez ügyekben a legkimerítőbb felvilágosítással, utbaigazítással, közbenjárással szolgál

Holland nyelven adunk mindennemű szóbeli felvilágosítást, de készséggel állunk rendelkezésére a holland közönségnek írásbeli megkeresésére bármely kereskedelmi, ipari, ingatlanveteli, pénzügyi, jogi, képvisleti, stb. ügyben is

Mindennemű építési anyagot fát, szenet

jutányos napiárban, vaggontételekben szállít: NAGY DEZSŐ Kispest, Üllői-ut 36. Sürgőnycim: NAGYDÉ Kispest.

Wagner József utóda

papíráruháza

író- és rajzszerkek

nyomtatványok

üzleti könyvek

Telefonszám:

József 99—13

Budapest, VIII., Üllői-út 2.

Hollandia művészete és irodalma

Ó-holland művészet

Irtá: Bierman György

A holland művészet karakterét az étellel, a néppel és a természettel való szoros összefüggés határozza meg. A művészettörténelemnek alig van még egy olyan korszaka, mely hasonló művészi bevégeztséget mutatna fel, mint a XVII. század Hollandiában. Egyetlen nép sem fejezte ki önmagát jobban művészetében, mint a régi németalföldiek, akik a természet szeretetével, a nap örömeit élvezve, igények nélkül, alkotásaiknak öntudatos büszkeségével olyasmint teremtettek, melynek rendkívüli hatása még a mai időkben is mutatkozik. Csak az érti meg e művészetet, aki ismeri és szereti Hollandiát. Azok, akik Olaszországból érkeznek Hollandiába és az Adriai-tenger partjain vagy a római világ omladékai között vagy a Mediciek Firenzében keresték a művészi élvezeteket, eleinte ridegen fogják szemlélni az ó-holland művészetet, csodálva műveik józanságát. És mégis ez az, ami erejüket és nagyságukat jelenti, mert ők voltak azok, akik elsőnek fedezték föl az életnek a természettel való mély összefüggését, melyet önmagukban és művészetük által fejeztek ki.

Bármily különösen hangzik is, elmondhatjuk, hogy az ó-holland művészet tulajdonképpen minden külső befolyás nélkül, önmagától teremtődött és legfeljebb a mindennapi élet hatásai fejeződnek ki benne, melyeket minden megnyilvánulásában folyton-folyvást ismételték és magyaráztak vásznaikon. Aki elragadtatva áll a Rialto hidján a nap forró izzásában, a fehér márványpaloták visszavetülő fényében vagy bámulva látja, hogy a Grand Canale kék vizén mint bontakoznak ki újabb és újabb festői képek, megfigyelve a déli ég buja színpompáiban felolvadó forró tónusokat, melyek az egész természetet fátamorganává varázsolják, alig értheti meg, hogy Olaszország mellett Hollandia talán a legfestőibb országa a földkerekségnek. Vagy ha valaki végigélt egy napszállatot Firenze házai fölött, ahol Böcklin összes víziói megvalósultak és a természet úgy hatott rá, mint a színek erejének és költészetének egyetlen himnusza, talán ironikus mosollyal fog elfordulni a holland síkságok szerény bájaitól, amint azt a művész meglátta és nem ismeri el jogosnak a hasonlatot, amely párhuzamot von a művészet e rég magasztalt földje és Hollandia között. És mégis, amióta a XIX. századbeli francia művészettől új festői látást tanultunk, ujjaélednek érzéseink a hollandi síkság benső szépségei iránt, bár e tájak nem támasztanak oly magasztos igényeket, mint Olaszországban, csak egy darab természetet mutatnak be szerényen, amennyiben egyedül a nap és az atmoszféra határozzák meg a kép festői alaphangjait, ám tudjuk már má, hogy Van Goyen, Jakob van Ruysdael vagy Hobbema mesterek, dacára látszólagos igénytelenségüknek, nagy művészek voltak, kiknek törekvéseit csupán a jelenkor tudta megfelelően értékelni.

Vissza kell azonban gondolnunk a népre magára, történelmi kialakulására, a parasztok, halászok és büszke kereskedők népére, melynek még annyi becsvágya sem volt, hogy modern értelemben való kulturát építsen ki magának, amely a polgári szabadságot és magát az életet a legfőbb gazdagságának tartotta, hogy megtaláljuk a helyes álláspontot, melyből kiindulva a XVII. század holland művészetének jellegzetes tulajdonságait megítélhessük. Első pillantásra a régi és a XVII-ik századbeli hollandusok művészete között némi látszólagos ellentmondás mutatkozik. Ha azonban mélyebben behatolunk e művek szellemébe és igyekszünk az ember, az élet és a művészet közötti harmóniát megérteni belőlük, úgy ta-

láljuk, hogy ennyi belső egység soha és sehol, a művészet egyetlen korszakában sem halmozódott fel. A németalföldiek világéletükben a legprózaiabb emberek voltak. — Gyujtó gondolatok, melyek egész bensőnket felrázzák, nem tüzelték őket, vagy mint Dürert, egyetlenegy embert sem hoztak heves hullámvásba, amióta szerencsével vityákt meg szabadságharcaikat és polgári jogaik teljes birtokába jutottak. Mindig a jelen az, mely a mester keze által kifejezést keres a művészetben.

Csak Rembrandt képez kivételt és épp ezért tér el oly rendkívüli a többi hollandi művésztől, mert művészete szorosabb értelemben véve éppoly kevésbé nemzeti, mint ahogyan tágabb értelemben külsőségeiben sem mutatott összefüggést korával és környezetével. Rembrandt az egyetlen, akivel külön kell foglalkozni, ha megírjuk a hollandi művészet egyik fejezetét. Nála a mindennapi élet, mely rányomja bélyegét a hollandi művészetre általában, semmivé válik. Rembrandt gondolatai időtlenek és az öskezdetől az örökkévalóságig terjednek. Műveiben az egész emberiség sorsa feléled.

Ugy áll, mint egy magányos szikla a végtelen tenger közepén. A többiek mind emberek voltak, akik születtek és meghaltak, a legmagasabbra lendültek és lehanyatlottak, fölszállottak és lesüllyedtek. Rembrandt művészete az egész emberiség lelkét magában foglalja. Színeiben az évszázadok végtelen fájdalma sir fel. Tragikum és örömei, az emberiség tragédiája és diadalünnepe. Mert ez egyetlen mesternek műveiből csodásan kiharsog mindaz, melyet a világ művészei valaha örömből és szenvedésből önmagukba koncentráltak, mindaz a zenei erő, mely más hasonlóan érző ember lelkében visszhangra talált. E fejezet végtelen, mint a világtörténelem.

Leidenben született, ahol apja molnár volt. Egyetemi hallgató volt előbb, majd Swanenburg festőnél tanult, később Amsterdamba költözött, nőül vette Saskia van Uylenburgot, kivel néhány évig zavartalan szerelmi házasságban élt. A dicsőség gyorsan elérte, majd jött a nagy fordulat, mely nyomorba taszította és a töretlen erejű óriás 60 éves korában tetté utolsó ecsetvonását. Élettörténetéhez tartozik, hogy másodszer is megnősült és eselédjét, Hendrikje Stoffelst vezette el társához, aki régebben házában szolgált. E bátor asszony Titusz fiával később képerkedést nyitott Rembrandt számára, hogy szomorú sorsán enyhítsen. De meghalt az asszony fiával együtt és Rembrandt végül magára maradt. Felsorolhatjuk még a mester műveit kezdve a leideni idők korai képein, végig további álmásain, „dr. Tulp anatómiájától“ az „Éjjeli őrig“, majd az „Istállómasterig“ stb. Nem fontos tudnunk, hogy Rembrandt éppen e műveit festette meg, hogy tisztán festői és lelki szempontból mily gondolatmélység rejtezik bennük. Persze nem minden képe revelálja lelkének titokzatosságát, és legelrejtettebb mélységeit, mert más művészekhez hasonlóan Rembrandt is kénytelen volt a kenyérért dolgozni, de akkor is oly munkát alkotott, melyek mellett, — ha az emberiség történetét megírják — lehetetlen szóltanul elhaladni. A rembrandti művészet nagyságát egyetlen festmény sem demonstrálja olyan tökéletesen, mint az „Éjjeli őrig“ c. képe. Az 1906. évi Rembrandt-jubileum óta e műrekek a nemzeti muzeumban egy külön teremben van elhelyezve, ahol a hollandi helyiség intim hatásai érvényesülnek, mert a terem egyik oldala féltompá világításban van, azt a titok-

zatos és misztikus hangulatot keltve, melynek révén a mester maga a színek szimbolikusává fejlődött. Ez az a hangulat, mely az emberi arcokat csodás alkonyi világításban fogja össze, megtelítve azokat a lelki élet materiájával is. Aki csak egyszer állott az „Éjjeli őrig“ előtt, sohasem felejtetheti el azt a látományszerű benyomást, mely közvetlenül meglepi a szemlélőt. Olyan csollát él át az ember, melyet a világ talán csak egyszer tud felmutatni. A félhomályban szinte visszarettenünk az alacsony helyiség háttéréből kisugárzó pompáról. Egy homályos csarnokból, melyet csak a besugárzó nap utolsó sugarai világítanak meg, emberek tarka tömege nyüzsög felénk, emberek, akik élnek, lövészek félig fantasztikus viseletben, elől az a hadnagy, aki kapitányával beszél és az áradó fény teljessége világítja meg alakjaikat. Ezek nem a ma vagy a holnap emberei, akik a meddő semmittevés hosszú óráit álmodják, hanem olyan férfiak, akiket egy felsőbb parancs ragadt meg mágnesként, akikben az eszme tette érlelődött, hősök és nem az amszterdami Doelen ezred egyszerű lövészei. Ahová a szem tekint, érezhető a mozgás és a katonák bőrkabátja alatt az élet liuktetését érezzük. Nem gondol senki a dobzóra, mely riadóra hívta a katonákat és a pár perce még tétlenségbe sülyedt tömeget megriasztotta és megzavarta. Halálmegvető, elhatározott férfiak ezek, akik rideg megnyugvással haladnak az ismeretlen cél felé. Hősök sorsa ez a kép és egy-egy portréja beillik a legcsudásabb műrekeknek is. Hogy a színek mint társulnak a művészi eszmével, áradnak, megolvadnak, elcsendesülnek és a háttérben az örök éjbe sülyednek, mindez az élet szimbolumát fejezi ki. Egy órai varázslat után, az „Éjjeli őrig“ gyönyörűségével lelkünkben egy másik kisebb helyiségen át, a bejáró mentén a harmadik terembe érünk, ahol a rembrandti művészet szintén otthont talált. És ismét soha nem sejtett szépségek víziói tárulnak föl előttünk. Mert e teremben függ az „Istállómaster“, Rembrandt legutolsó mesterműve. E kép is, mint az „Éjjeli őrig“ a portrék sorozatából áll és az asztal körül itt sem köznapi emberek ülnek, ha a posztókészítők céhének előjáróit is fedezzük fel bennük. Régebbi festményeivel ellentétben, mely csupa mozgás, az élet itt szinte teljesen elhalkult. E széleskarimájú fekete posztókalapos urak pillantásai feszülten ránkmeredtek, mintha várnának tőlünk valamit, mely a legnagyobb feszültséget kölcsönzi vonásaiknak. A fény felülről és baloldalról hull a festményre, mintha illatos, aranyos varázsfátyol volna és a céhmesterek alakjait finom és remegő fényreflexek fonják körül, öltözeteik feketéjét ezüstbe foglalva s biborrá gyujtva az asztalterítő piros színét; e fény a fal faberakásait hátúli és oldalt oly csodás színekkel itatja át, melyeket azóta egy festő ecsetje sem képes eltávolítani. Ez a kép a fények és árnyak esodája, ahol a fény a lélekkel identifikálódik és előtte titokzatos borzongás fog el, mintha oly szimfóniát hallgatnánk, melyet egy isten-áldotta muzsikusk alkotott.

(Folytatása következik.)

Het Verbeterde
GILLETTE

Veiligheids Scheermes

Overal verkrijgbaar
Prijzen van af f 15.—

Gillette safety
razor cy.,

Keizersgracht 31
Amsterdam.

Tőzsdei krónika

A budapesti tőzsde a lefolyt négy hét alatt az irányzatlanlanságnak, a logikátlanlanságnak szinte kaleidoszkopszerű, különféle változatait mutatta nap-nap után, sehohsem láttunk egy erős iniciatív irányító tényezőt. A piac egy vezető nélküli hajóhoz hasonlított, amely ellenállás nélkül adja meg magát a kontremín viharoknak és ez utóbbi, ugylátszik, előre jól volt értesülve a zürichi klaviatura felhangolásáról, az egész helyzetet pedig a teljes pénzhiány uralta, amely eleve kizár minden erőteljes felpozíciót.

A jelenlegi állapotot diagnosztizálva, röviden a következőkben állapíthatjuk meg a köresetet. A budapesti piac nem képes tartósan felvenni a forgalomban levő részvény mennyiséget, ehhez nem rendelkezik elégséges befektetési tőkével és ezért válhatnak az árfolyamok a napi spekuláció szabad prédájává; ezért lehetséges például többek között az u. n. bécsi arbitrage-papiroknál is több százkoronás diszparitás Wiennel szemben. Bécsi kezek szorgalmasan arbitráltak is és több százmillió elsőrendű magyar érték vándorolt így potom pénzért külföldre.

Hasonló végzetes tünetekkel találkozunk a valutapiacra. Napról-napra oly ellődésökkel állunk szemben, amelyek minden előrelátást kizárnak. A korona zürichi jegyzésének állandó hullámozása fel és lefelé oly luxus, amelyet a mi zsonge gazdasági életünk nem állhat ki sokáig; hangadó köreinknek az állandóság felé kellene törekedniök, mert különben elkerülhetetlen volna az üzleti vállalkozás teljes megbénulása.

November második felében lanyhább, bár tartott árfolyamok mellett főleg a wieni arbitrage-értékekben volt nagyobb forgalom, amelynek előterében a Rima állott, e papir átmenetleg, 3500 koronánál elérte ez évi rekordkurzusát, az árfolyamok erőteljes kifejlődését azonban megakadályozta a bécsi kifizetés szinte példátlan leromlása, amely 8³/₄ árfolyamon elérte a mélypontot. December első napjaiban a wieni tőzsdéről érkező lanyhább jelentésekre nálunk is nagyobb áresökkenések állottak elő; az alacsonyabb áraknál a spekuláció vevőként jelentkezvén, újból feljavult árak jutottak felszínre és ma mérsékelt forgalom mellett tartott irányzatról beszélhetünk.

Varga Imre.

A lefolyt négy hét árváltozásait alant közöljük:

	XI/30	XII/1	XII/12
Angol-Magyar	790	795	760
Hazai Bank r. t.	650	640	600
Magyar Hitel	2140	2080	1880
Magyar Olasz	320	315	315
Pesti M. Keresk. Bank	7500	7300	7000
Moktár	2500	2500	2500
Borsod-miskolci	3700	3200	3150
Concordia	2500	2425	2000
Magyar Ált. Kőszén	12500	12200	10500
Salgótarjáni	6350	6000	5450
Athenaeum	3800	3550	3100
Kóburg	2700	2500	2340
Fegyver	3700	3800	4650
Ganz-Danubius	35200	33000	32500
Lipták	517	480	510
Rimamurány-Salgótarjáni	3400	3100	2650
Schlick	1220	1100	1000
Baróti	1175	1150	1070
Danica	2800	2850	2650
Egyesült izzó	5700	5400	5525
Egisz	660	660	600
Kartonnyomó	2500	2550	2200
Phöbus	780	730	700
Brassói	3900	3600	3525
Guttman	4600	4300	3900
Hazai fatermelő	2450	2250	2200
Neuschloss-Lichtig	810	760	720
Országos fatermelő	1315	1240	1250
Slavonia	1805	1700	1680
Atlantica	3075	2925	2750
Déli vasút	1450	1300	1240
Arany 20 frankos	2720	2670	2750
Angol font	2970	2975	3200
Dollár	730	710	710
Francia frank	5050	5100	5700
Lengyel márka	20	19	23
Német márka	302	370	418
Olasz lira	3000	3125	2900
Osztrák korona	12	12	12
Papir rubel	52	40	43
Román lei	555	568	557
Sokol	825	795	875
Svájci frank	14200	14150	14000
Dinár	980	1015	1020
Amszterdam	275	255	245

SORSOLÁSI ÉRTESEITŐ

„Jó-szív“ sorsjegy 77. huzása Budapesten, 1921 november 15-én

Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K
328	74	20	2838	8	20	5285	82	50
422	75	1000	2909	48	20	5595	64	50
629	40	20000	2972	30	50	5690	36	20
1144	10	50	3038	98	50	5866	85	50
1267	58	20	3563	50	20	5931	83	20
1645	13	2000	3893	87	20	5945	62	20
1749	14	20	4004	53	20	5965	98	50
1898	48	50	4418	74	200	5989	96	20
2084	78	50	4621	69	200	6008	89	50
2111	92	50	4673	65	1000	6764	83	20
2400	49	20	4854	18	50	7109	1	50
2427	7	50	5186	64	20	7227	33	50
2786	22	20	5263	8	20			

Olasz vörös kereszt sorsjegy 143. nyeremény és törlesztéses huzása Rómában 1921 november 2-án

Sorozat	Szám	Nyeremény Lira	Sorozat	Szám	Nyeremény Lira	Sorozat	Szám	Nyeremény Lira
123	7	1000	3058	40	50	6774	38	50
2083	27	500	3773	42	50	9866	5	50
2800	5	1000	5156	22	50	11518	46	30000

Törlesztési huzások:

179	5138	7986
419	5205	8272
465	5531	8333
632	6046	8785
652	6064	9258
917	6487	9468
1078	6596	9782
1100	6939	9963
3429	7246	10113
3478	7312	10617
3706	7463	10805
3733	7501	11046
3858	7504	11188
4172	7526	11280
4349	7898	11849
4871		

Nyeremény 41— Lira

4% Jelzalog sorsjegy 90. huzása Budapesten, 1921 november 15-én

Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K
59	4	2000	2023	87	2000	3986	87	2000
548	94	40000	2888	80	3000			

Törlesztési huzások:

52	366	722	985	1562	2385	2717	3265
59	407	859	1002	1604	2424	2718	3294
64	465	905	1093	1696	2478	2807	3303
92	483	911	1111	1884	2493	2810	3528
138	598	915	1306	2225	2513	2928	3731
225	642	938	1316	2369	2623	3004	3744
171	675	945	1464	2376	2692	3236	3827
272	707						

Nyeremény K 200—

De Continental Petroleum Compagnie
WILLEM BUIJTENWECHTSTRAAT 70

Győződjön meg,
hogy milyen olcsón árul, dacára a nagy drágaságnak
**csecsemő-, gyermek-, női-
és férfi-fehérműveket
és más ruházati cikkeket**
Bérczi Gyula utóda, Fischer Károly
VIII., Üllői út 4. szám

NYIRI SÁNDOR
PASZPARTU
MŰNTÉZET
ÉS KÖNYV-
KÖTÉSZEK
BUDAPEST, VII.,
WESSELÉNYI-U. 8.
Telefonszám:
József 20—50

Házi takarékpersely

Azok a lehetőségek, melyek a takarékoságot és a hozzátartozókról való gondoskodást elősegítik, egy rendkívül ötletes vagyongyűjtési móddal szaporodtak: a házi takarékperselyrendszer alapján kombinált életbiztosítással. A „Magyar-Hollandi Biztosító Részvénytársaság” az érdem, hogy ezt a tetszetős, hasznos, hajtó és a közönség szempontjából különösen előnyös üzletágazatot kifejllesztette, módot nyújtván mindenkinek arra, hogy anyagi viszonyaihoz mérten, házi költségvetése keretében, minden megerőltetés nélkül, oly tőkét gyűjtessen, mely saját és családja jövőjét biztosítani van hivatva. És itt a középosztályon kívül főleg a kereskedelmi alkalmazottakra és iparosokra is gondolunk, akiknek megfelelő nyugdíjintézmény híján legkevesebb alkalmuk van arra, hogy a maguk és családjuk jövőjéről kellőképpen gondoskodhassanak.

Ez a perselyrendszer, életbiztosítással egybekötött, vagyongyűjtési mód azon a feltevésen alapszik, hogy a közönség lakásán elhelyezett házi takarékpersely nemcsak a családfenntartónak, de a család minden kereső tagjának lehetővé teszi, hogy naponta megtakarított koronáit a perselyben elhelyezhesse és így közös erővel szolgálhassák saját jólétüknek céljait.

A bankbetétrendszer sok fáradsággal és kényelmetlenséggel jár, mert állandóan ismétlődő utakat vagy postai feladást igényel és különben is csak azok számára alkalmas, akik nagyobb összegeket tudnak egyszerre elhelyezni. A házban elhelyezett persely mindentől megkíméli a felet, mert a perselyben elhelyezett összegekért a társaság, kívánatra, havonta elküldi pénzbeszedőjét, aki a begyűlt pénzt nyugtázza és a társaságnak beszolgáltatja.

A perselybetét három évig betétként szerepel, míg 3 év elteltével automatikusan orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítássá változik át, ami annyit jelent, hogy a félnek 3 éven belül történő esetleges elhalálása esetén a hozzátartozók megkapják az összegyűlt betétet, míg 3 éven túl bekövetkező halálesetnél egy, a betétet jóval meghaladó biztosítási összeg esedékes.

Például, ha valaki 15 éves időtartamra házi takarékperselybiztosítást köt, úgy napi 2, 3, 4, 5, 6 korona bedobása ellenében 10.000, 15.000, 20.000, 25.000, 30.000 korona tőkeösszege van biztosítva.

Egy 15 évre szóló 10.000 koronás perselybiztosításért, mely 18 éves életkortól 45 éves életkorig köthető, az életkor arányában havi 52 koronától 57 K 40 í-ig terjedő díj fizetendő. Ez átlagos évi 600 koronának felel meg. Három évi 1800—1900 korona befizetése ellenében, a fél esetleges halála esetén, a hozzátartozók 10.000 korona biztosítási tőkeösszeget kapnak kézhez.

Minden perselytulajdonos egy nevére kiállított eredeti kötvényt kap és ez okmány feltünteti a társaság által számára biztosított jogokat:

a) Bármikor bekövetkező halálesetnél a társaság 3 éven belül minden levonás nélkül kifizeti az összegyűlt díjakat, 3 éven túl bármikor bekövetkező halál esetén az egész biztosított tőke esedékes.

b) 3 év után, nem fizetés esetén, a biztosítási díjak tőkésíthetők, a tőkeösszeg leszállítható vagy készpénzben visszavásárolható.

c) A fél a biztosításának 3 évi fennállása után, a kötvény bemutatása ellenében kölcsönt is kaphat.

E perselybiztosítási módozatnak már eddig is nagy népszerűsége sikerült szereznie és különösen a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező középosztály az, amely ez üzletág előnyeit igénybevette.

Érdeklődőknek részletes felvilágosításokkal szolgál Rózsa Rezső, a Magyar Hollandi Biztosító Részvénytársaság Dunajobbparti felügyelő-ségének vezetője, aki jeles szakértelemmel párosult buzgalommal intézi a perselybiztosítások ügyét.

Szerkesztői üzenetek

F. J., Debrecen. Kérdezett Jászivorsorsjegye 20.000 K nyereleménnyel sorsoltatott ki, beváltásra azonnal benyújtandó.

H. S., Miskolc. Sorsjegyügyben forduljon bizalommal a Magyar-Hollandi Gazdasági Bank r.-t. sorsjegyzosztályához, Budapest, VIII., Baross-u. 1., ahol minden irányban legrészletesebb felvilágosítással és azonnal kuláns kiszolgálásban fog részesülni.

Felelős kiadó: **VIDOR MARCEL**

DANUBIUS

áruforgalmi részvénytársaság

Kereskedelmi összekötés
Hollandia és Magyarország között
Árubehozatal és kivitel
Fűszer és gyarmatárúk
Élelmi cikkek Vegyi
termékek - Ujdonságok

VIII, József-körút 31/b
Telefon J. 131-95

CZEISLER LIPÓT

BUDAPEST

VII., ker. Károly-körút 5, és Dob-utca 2.
cérna-, fonál-, szövött-, rövid és kézműárú-nagykereskedő

Magyar Királyi Postatakarékpénztári számla

Amerikai Ékszeráruház
Brilliáns, arany és ezüstért
horribilis árat fizet
Székely Fülöp Rákóczi-út 14

Brilliáns, Arany, Platina

ékszereket legelőnyösebben értékesíthet
ROTH ékszerésznél
VIII, Baross-utca 1. sz.
(Hollandi-ház)

Kovács Anna

élővirág-kereskedése és kötészete

Telefonszám: JÓZS. 99-15
Az orsz. kertészeti kiállításon kötésért kitüntetve

Menyasszonyi alkalmi csokrok, kosarak és koszorúkat készítek legszebb kivitelben
Állandóan raktáron tartok virágzó és délszaki növényeket

Budapest, Üllői-út 2 (Kálvin-tér sarok)

KARDOS MÓR
magyar fonál- és pamutexport
Budapest, VI., Jókai-tér 6. sz.
TELEFON: 88-53

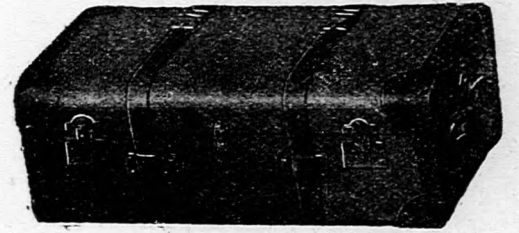
LENDVAI TESTVÉREK UNGVÁR

„KAKAS” gyártmányu ruhafesték

Gyári lerakat: Danubius Áruforgalmi R. T.
Budapest, VIII., József-körút 31/b szám
(Bejárat a ház Békés-utcai oldalán.)

SIMON GYULA

bőrönd- és bőrdíszmü-készítő

Budapest, VIII, Baross-u 1. (Holland-udvar)

Magyar-Hollandi

biztosító részvénytársaság

Életbiztosításokat köt a legelőnyösebb díjtételek mellett!
Orvosi vizsgálat nélküli biztosítások! Perselybiztosítások

Elemi ágazat:

Tűz, betörés és lopás elleni biztosítások

Iroda saját palotájában:
Budapest, VIII., Üllői-út 4
Telefon: József 98-61

MAGYAR-HOLLANDI GAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A Magyar-hollandi biztosító részvénytárs. vezérigynöksége
Az osztálysorsjáték főelárusítója

Legelőnyösebben bonyolít le banküzleteket, elvállal tőzsdei megbízásokat, idegen pénznemek vételét és eladását
Életbiztosítással egybekötött takaréklapok!

Iroda: VIII, Baross-utca 1
Telefonszám: JÓZSEF 98-62